

जॅकी रॉबिन्सन

लेखन: सॅली एम. वॉकर, चित्रकार: रॉडनी एस. पेट
मराठी भाषांतर: पल्लवी सतीश पाटील

बेसबॉल

बेसबॉल हा उत्तर अमेरिकेमध्ये खेळला जाणारा एक लोकप्रीय खेळ आहे ज्यामध्ये नऊ-नऊ खेळाडूंचे दोन संघ असतात.

पहिल्या टीम मधला खेळाडू विरोधी टीम मधल्या खेळाडू द्वारा फेकलेला चेंडू आपल्या बॅट ने मारतो. विरोधी टीम चे खेळाडू हा चेंडू पकडण्याचा प्रयत्न करतात आणि तो फेकणाऱ्या व्यक्ती कडे परत करायच्या आधीच पहिल्या टीम मधल्या फलंदाजाला मैदानातील चार रेखीव बेस पळत पार करून आपल्या आधीच्या जागेवर परतायचे असते.

जॅकी रॉबिन्सन

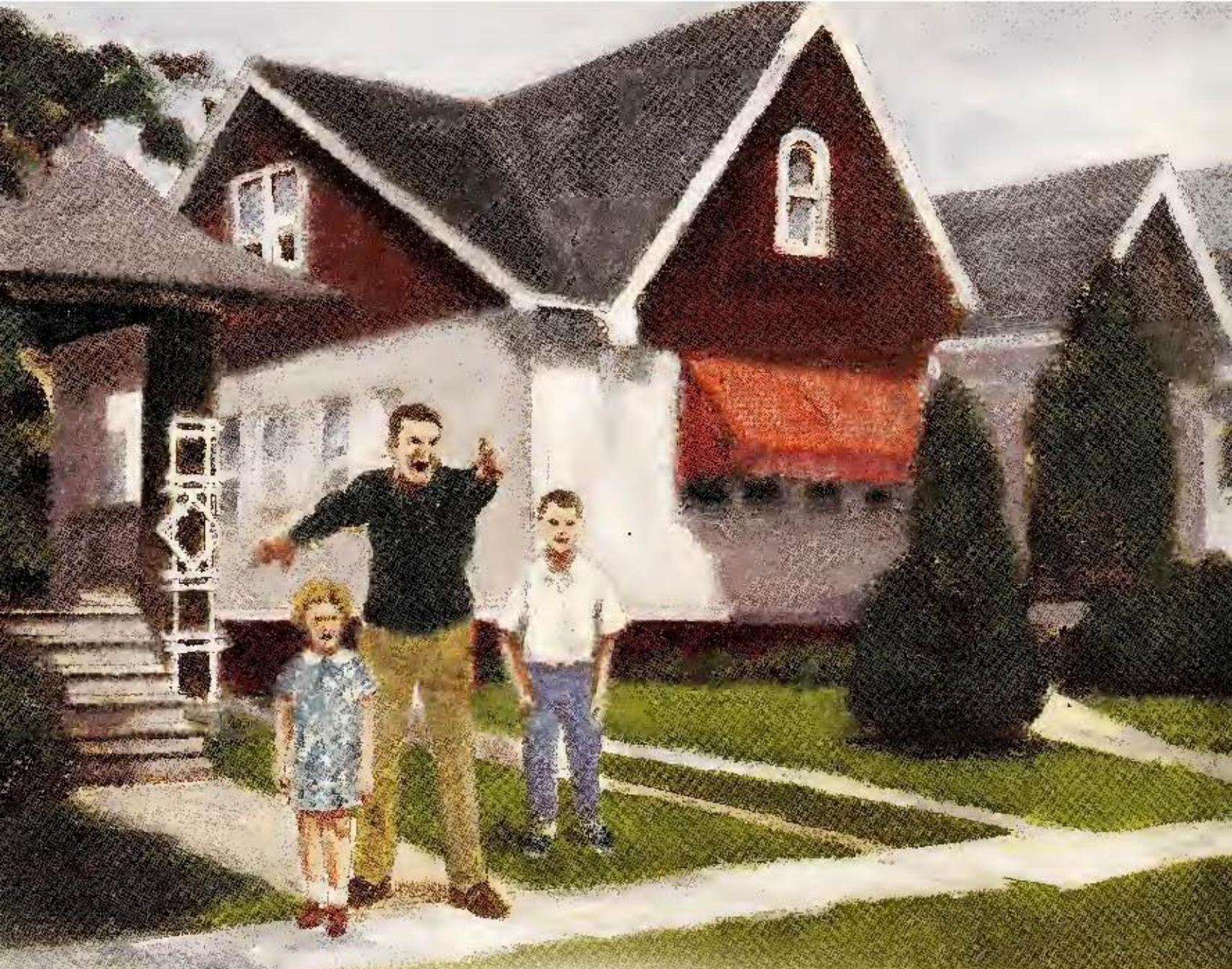
लेखन: सॅली एम. वॉकर,
चित्रकार: रॉडनी एस. पेट
मराठी भाषांतर: पल्लवी सतीश पाटील

एलन "Pea-Head" वॉकर (टोपण नाव) जे परिवारातील
तिसरे बेसबॉल प्लेयर होते आणि टाय कॉब चे प्रिय
फलंदाज, विलियम "ग्रॅण्डपा" इन्ज (आजोबा विलियम
इन्ज) यांच्या स्मृतीस अर्पण — S. M. W.

माझा भाचा अँड्र्यू यास - तू सुद्धा जॅकी इतकाच
ताकदवर आणि सफल व्हावास हीच परमेश्वराकडे
प्रार्थना.

आणि J. F. व B. G. यांना सुद्धा अर्पित — R. S. P

पेपर स्ट्रीट

पॅसाडीना, कॅलिफोर्निया १९२७

थड !

आठ वर्षीय जॅकी रॉबिन्सन च्या पायाशी जमिनीवर एक दगड येऊन पडला.

जॅकी ने तो उचलला आणि भिरकावून दिला.

रस्त्यापलीकडील ज्या गोऱ्या इसमाने तो दगड फेकला होता तो रागाने लाले-लाल झाला.

जॅकी ला पण राग आला.

त्या गोऱ्या माणसाच्या मुलीने जॅकी ला खूप चिडवले होते. रंगभेदामुळे होणाऱ्या सततच्या टोमणे आणि त्रासाला जॅकी आता वैतागला होता. आणि हतबल होऊन त्यानेही रागाने तिला प्रत्युत्तर दिले होते.

याची प्रतिक्रिया म्हणूनच गोऱ्या माणसाकडून दगड फेक सुरु झाली.

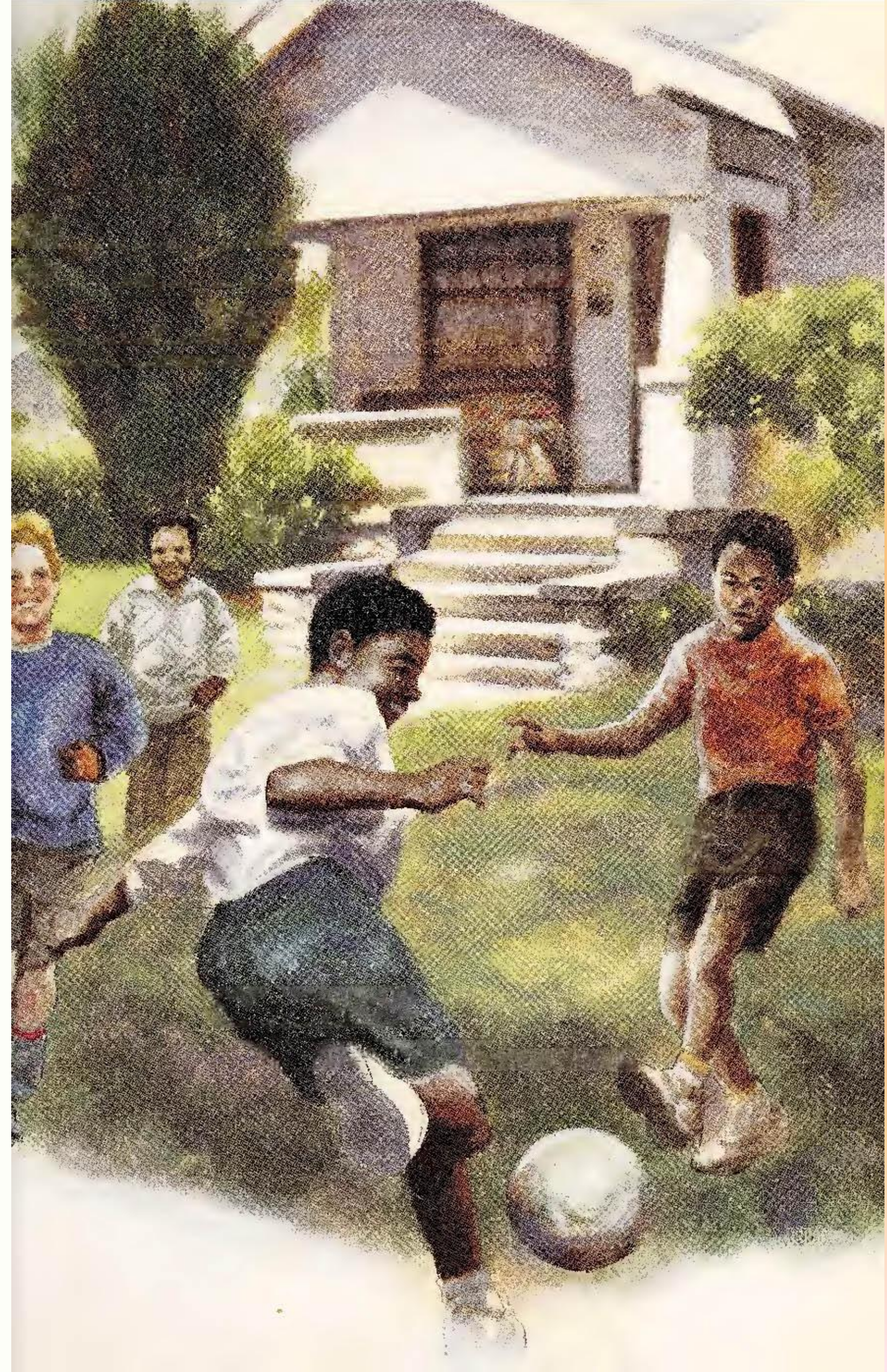
गोन्यांच्या वस्तीत एकमेव निग्रो परिवाराचा निवास सोपा न्हवता.

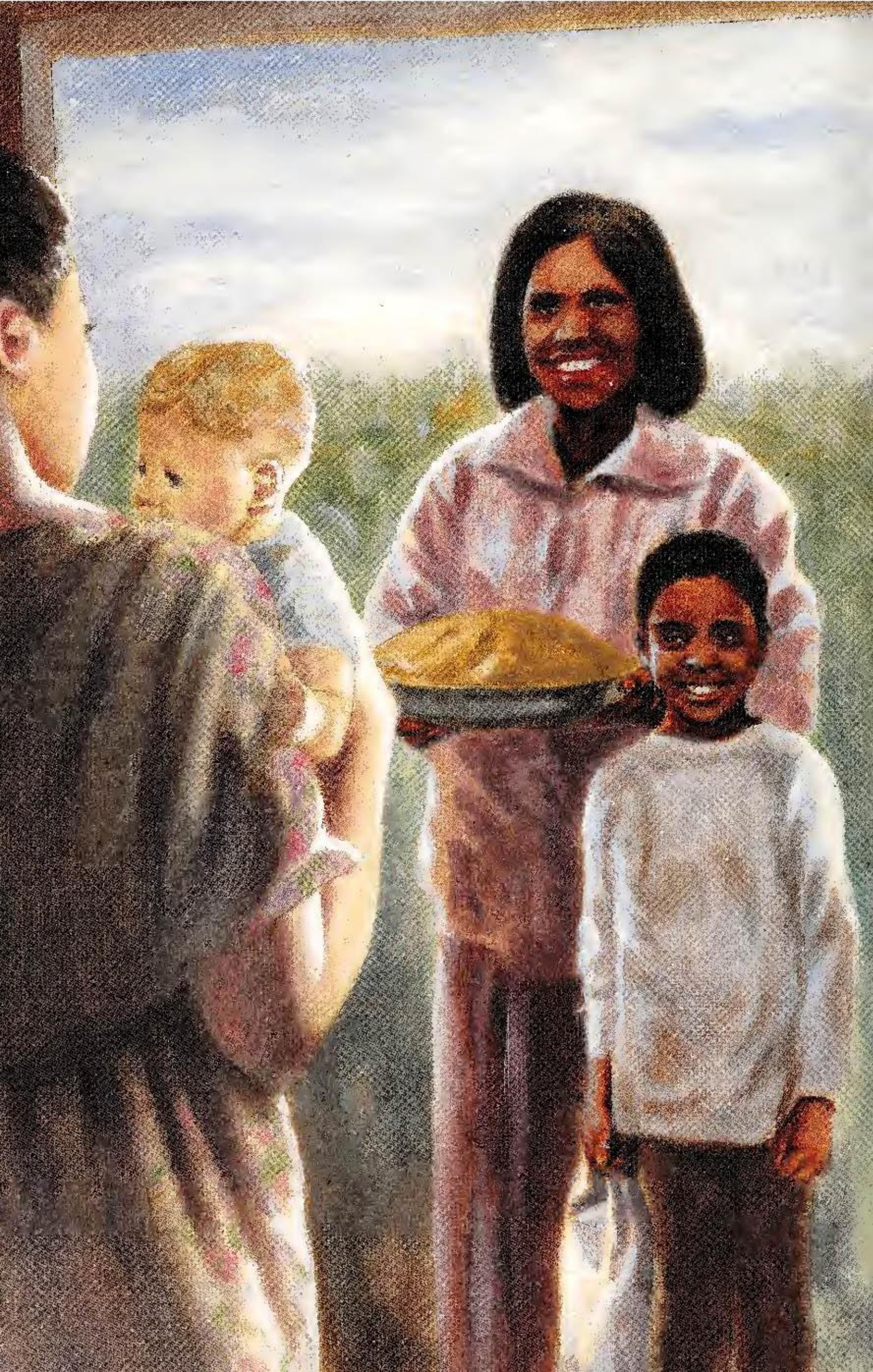
पेपर स्ट्रीट मधल्या गोन्या लोकांना रॉबिन्सन परिवार आपल्या वस्तीत नकोसा होता. जेव्हा जॅकी आणि त्याचा भाऊ रस्त्यावर खेळत होते तेव्हा काही लोकांनी तर चक्क या कारणावरून पोलिसांना बोलावले होते.

पण पेपर स्ट्रीट मधील इतर लहान मुलांना सुद्धा खेळण्याची आवड असल्यामुळे जेव्हा ते खेळत असत त्यावेळेस जॅकी त्यांच्यात मिळून-मिसळून जात असे.

सॉकर, फुटबॉल, हँडबॉल, बेसबॉल आणि डॉजबॉल सारख्या अनेक खेळांत तो सहभागी व्हायचा - आणि अत्यंत निपुण देखील होता.

जॅकी ला जिंकण्याची जिद्द असायची आणि बहुतेकदा तो जिंकायचाही.

जॅकी ची आई मिली (Mallie) हिने आपल्या मुलांना एक सुंदर घर मिळवून देण्यासाठी अतोनात मेहनत घेतली होती. आणि आपल्या रंगाचा- कुळाचा नेहमी अभिमान बाळगायला तिने त्यांना शिकवले होते. वेळेनुसार बाकीचे लोक त्यांचा स्वीकार करतील अशी मिली ला आशा होती.

पण त्यासाठी या परिवाराला एक आदर्श उदाहरण म्हणून स्वतःला समाजासमोर सिद्ध करणे गरजेचे होते.

रॉबिन्सन परिवार खूपसा सधन न्हवता. पण जेव्हा केव्हाही मिली कडे अधिक अन्न असायचे, ती आवर्जून शेजाऱ्यांनाही ते द्यायची. अगदी त्या व्यक्तीला सुद्धा ज्याने जॅकी वर दगड फेकला होता.

शेजाऱ्यांना लहान-सहान कामांत नेहमी मदतशील राहण्याचा सल्ला ती जॅकी व इतर भावंडांना देत असे. गोऱ्या लोकांनी आपल्या परिवाराला सुद्धा त्यांच्यात सामावून घ्यावे यासाठी मिली ची मोहीम कित्येक वर्षे सुरु राहिली आणि कालांतराने ती सफल देखील झाली.

शेजाऱ्यांचे वर्तन बऱ्याच अंशी नरमीचे झाले आणि आधी पेक्षा आता ते रॉबिन्सन परिवाराशी अधिक मैत्रीपूर्ण व्यवहार करू लागले.

जेव्हा लोक तुम्हाला व्यक्ती म्हणून ओळखू लागतात तेव्हा त्वचेच्या रंगाचे वेगळेपण हळू-हळू मागे पडू लागते याची जाणीव जॅकीला झाली.

जॅकी जसा-जसा मोठा होऊ लागला, तसा तो क्रीडांमध्ये अधिकाधिक निपुण होत होता.

पॅसाडीना ज्युनिअर कॉलेजच्या बास्केटबॉल टीम मध्ये तो सगळ्यात जास्त गुण प्राप्त करीत असे. लांब उडी मध्ये तर त्याने आपल्या भावाचे देखील रेकॉर्ड तोडले होते. बेसबॉल मध्ये सुद्धा तो पापणी लवते-न लवते तोपर्यंत चपळाईने बेस ओलांडून स्कोर करत होता.

जॅकी जो कोणताही खेळ खेळायचा, त्याचा स्टार बनून जायचा.

त्याच्या संघातील अधिकतर खेळाडू गोरे होते. त्यातील काही खेळाडूंना निग्रो खेळाडू सोबत खेळावे लागणे हे मुळात पसंत च न्हवते. हे माहीत असून सुद्धा जॅकी सर्वांना आदराने वागवत असे.

वेळेनुसार बाकी खेळाडूंच्या हे लक्षात आले की जॅकी प्रामाणिकपणे आणि खिलाडू-वृत्तीने खेळ खेळतो. त्यामुळे बरेच सवंगडी हळू-हळू त्याचाही आदर करू लागले.

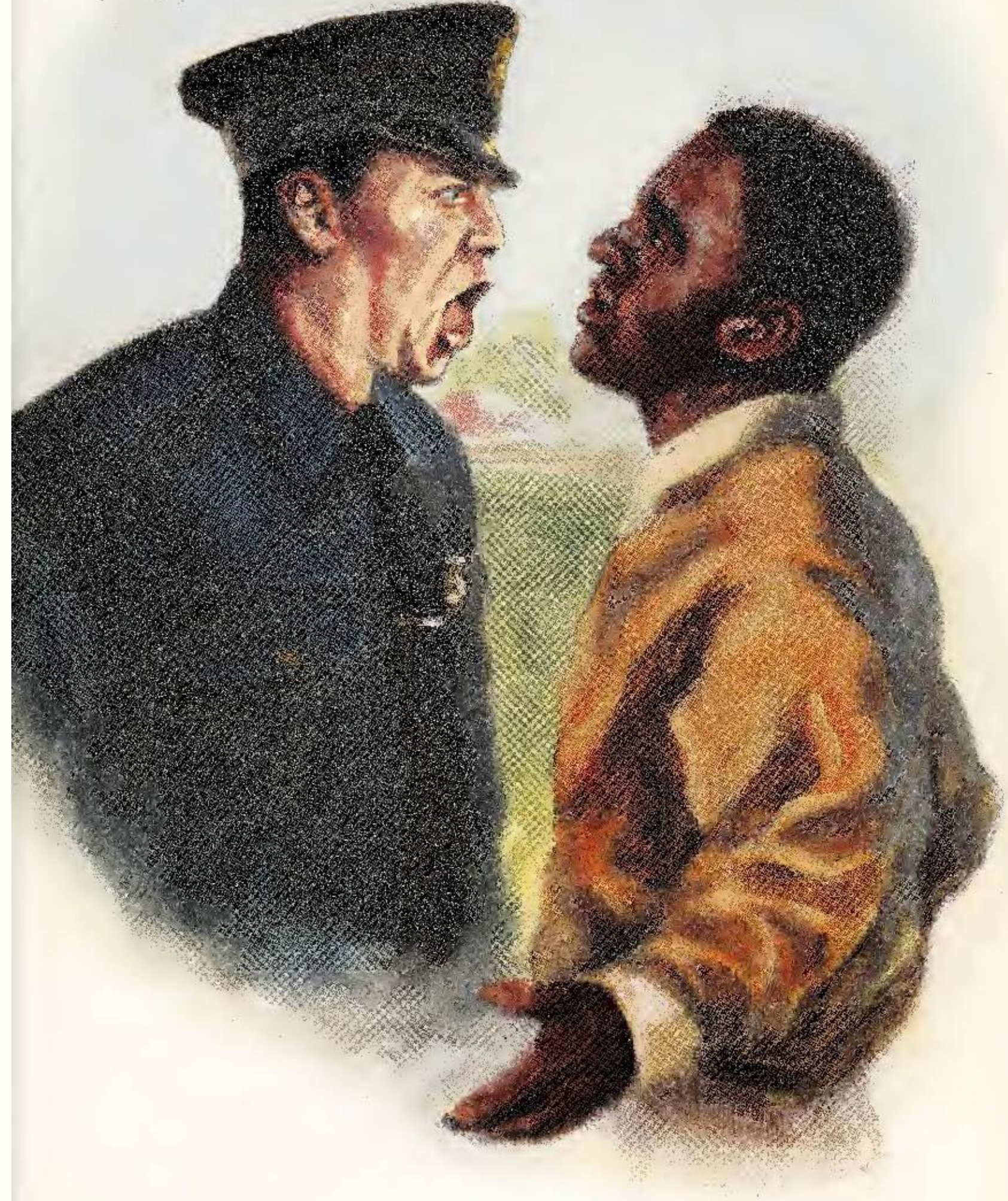

पण इतर शहरांतील खेळाडू मात्र अपवाद ठरले, ते नेहमी काळा-गोरा भेद करायचे आणि हिणवायचे. मूलतः आफ्रिकन कुळातील असल्याने केला जाणारा भेदभाव आणि अपमानास्पद वागणूक यामुळे जॅकी ला अतिशय राग यायचा. त्या द्वेषाचे प्रत्युत्तर म्हणून जॅकी अधिक हिरीरीने खेळून दाखवायचा. पण कधीकधी त्याचा स्वतःवरचा ताबा सुटला तर तो भांडायचाही.

पॅसाडीना मध्ये देखील मैदानाबाहेरचे नियम खूप अन्यायकारक होते.

उदाहरणार्थ, शहरातील गौर वर्णाच्या लोकांना सार्वजनिक तलावामध्ये फक्त मंगळवारीच पोहण्याची मुभा होती. काही उपहार गृहांमध्ये तर त्यांना आत येण्यास देखील बंदी होती. जॅकी ला हा अन्याय बिलकुल सहन होत नसे. आणि यामुळे कधी-कधी रागाच्या भरात तो अडचणीत सापडायचा.

एकदा तर त्याने गोऱ्या पोलिसा सोबत वाद घातला म्हणून रात्र भर कैद सोसावी लागली. काही लोक तर हे पण म्हणू लागले होते की जॅकी रॉबिन्सन गुंड प्रवृत्तीचा आहे.

दरम्यान, कार्ल डाउन्स नामक व्यक्ती जॅक च्या आयुष्यात आली. सदर गृहस्थ हे मिली च्या चर्च मधले मंत्री होते. रैवरेंड (आदरणीय) डाउन्स यांनी जॅकी च्या समस्या काळजीपूर्वक ऐकल्या आणि आयुष्यात उच्चतम ध्येय सुनिश्चित करण्यास त्याची मदत केली.

जॅकी चर्च च्या क्लब शी जोडला गेला. त्याच्या आई - मिली ची ईश्वरावर खूप श्रद्धा होती, ज्यामुळे तिला नेहमी धैर्य मिळायचे.

लवकरच जॅकी ला सुद्धा ही ताकद आणि धैर्य मिळू लागले. यामुळे त्याला आपल्या रागावर नियंत्रण ठेवण्यास मदत झाली.

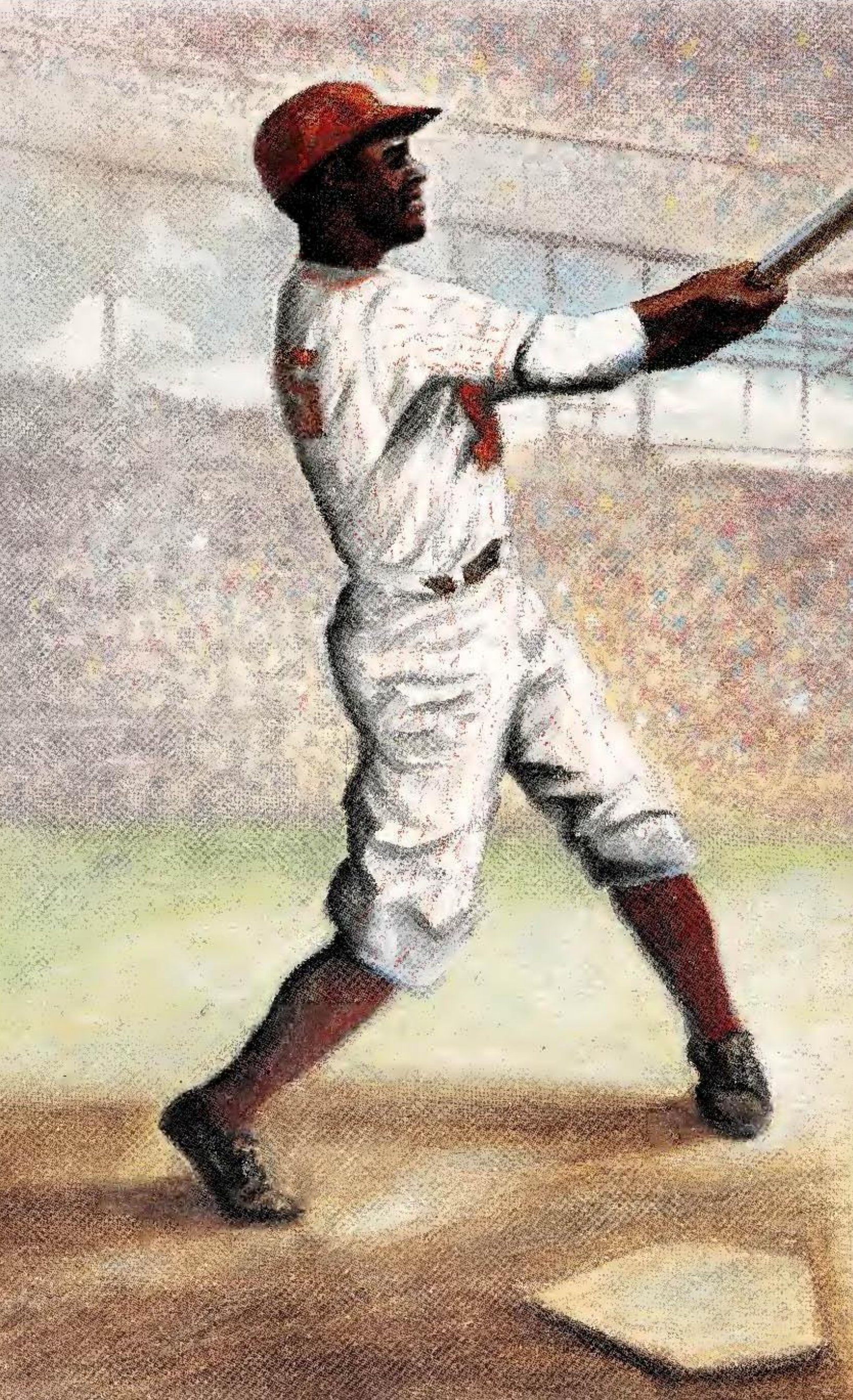
पॅसाडीना वरून जॅकी लॉस-अँजेलिस मधील कॅलिफोर्निया विश्वविद्यालयात शिकण्यासाठी गेला असताना, तिथे त्याची ओळख रेचल आइसम सोबत झाली आणि तो तिच्यावर प्रेम करू लागला.

रेचल खूप हुशार आणि मनमिळाऊ होती. जॅकी चा एखादा विचार न पटल्यास ज्या पद्धतीने ती आपला विरोध व्यक्त करून स्वच्छंदी पणे तिचे विचार मांडायची, ते जॅकी ला खूप आवडायचे.

त्यांच्या भेटीगाठी वाढल्या.

दुसऱ्या विश्वयुद्धादरम्यान जॅकी ने १९४२ ते १९४४ पर्यंत अमेरिकन लष्करामध्ये भरती होऊन देशसेवा केली. सेनेतून बाहेर पडताना भविष्यात काय आहे याची जॅकी ला कल्पना न्हवती. पण दोन गोष्टींची मात्र त्याला नक्की खात्री होती - पहिली, त्याला क्रीडा क्षेत्रातच काम करायचे होते आणि दुसरी ही की त्याला रेचल सोबत लग्न करायचे होते. या दोन्ही गोष्टी साध्य करण्यासाठी तो मार्ग शोधात होता.

बेसबॉल चा स्टार कॅन्सस सिटी

पिचर (गोलंदाज) ला बॉल फेकताना जॅकी पाहत होता.
तो चेंडू फिरकी घेत होम प्लेट (जिथे फलंदाज उभा असतो)
त्या दिशेने वेगाने आला. काही हिटर्स (फलंदाजांना) असा चेंडू
हुलकावणी देऊ शकतो पण जॅकी रॉबिन्सन ला नाही.

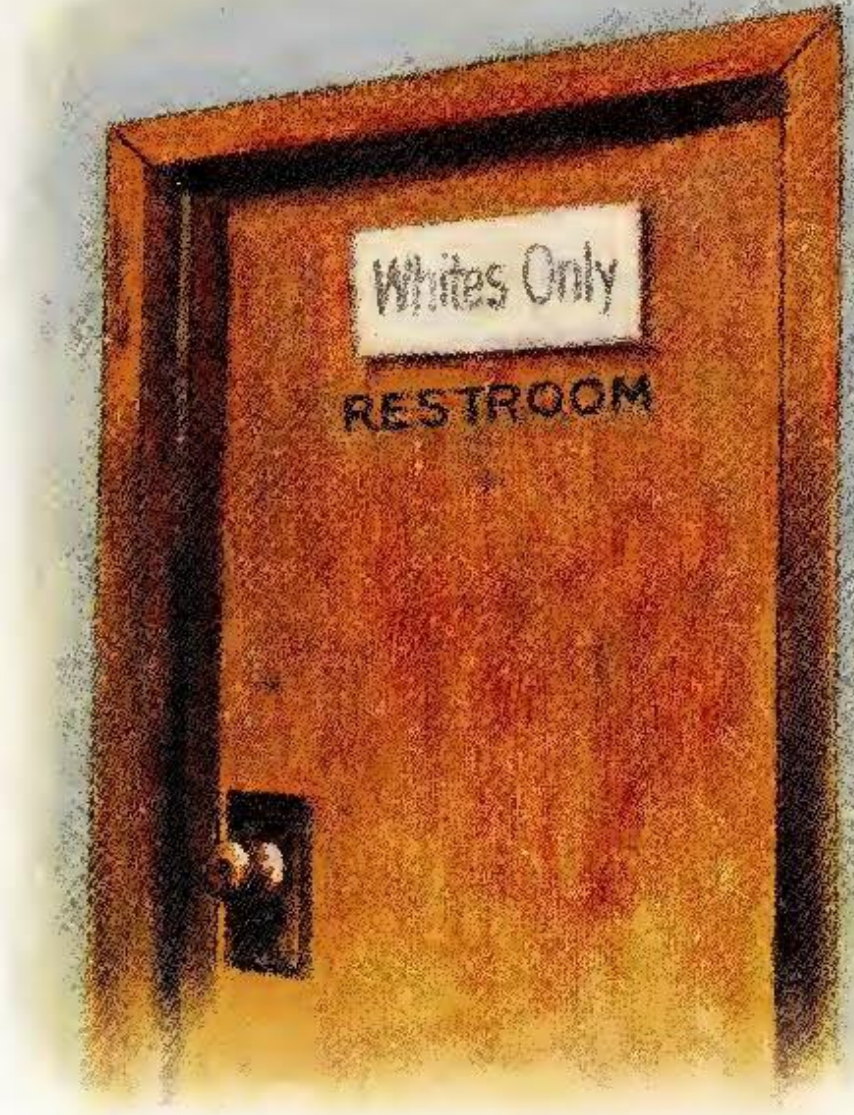
फटाक्क !!

बॉल उडाला आणि थेट आउट फील्ड मध्ये जाऊन पडला.
हा बेस-हिट होता.

२६ वर्षे वय असतानाच जॅकी ला असे काम मिळाले ज्यामुळे तो त्याचा आवडीचा खेळ खेळू शकत होता. तो कॅन्सस सिटी मोनाक्स मध्ये सामील झाला, जी एक नीग्रो-अमेरिकन लीग ची टीम होती.

१८८४ पासून गौर वर्णीय खेळाडूंना मेजर लीग बेसबॉल (अमेरिका आणि कॅनडा मधील सर्वोत्कृष्ट प्रोफेशनल बेसबॉल खेळाडूंची स्पर्धा, ज्यामध्ये ३० सदस्यांच्या टीमस असतात) मध्ये खेळण्यास बंदी होती.

अर्थात गौर वर्णीय खेळाडू फक्त नीग्रो लीग तर्फे च खेळू शकत होते. मोनाक्स टीम मध्ये कित्येक अद्वितीय प्रतिभावंत खेळाडू होते. त्यांच्याकडून जॅकी कौशल्यपूर्वक जिंकणे शक्य शकला असता, आणि तो शिकला देखील!

The Negro leagues were far from perfect.

नीग्रो लीग मध्ये सुविधा चांगल्या न्हवल्या.

स्पर्धकांसाठी बस मधून प्रवास करणे असोयीस्कर होते.

प्रवासादरम्यान गोरे हॉटेल मालक त्यांना खोल्या देखील भाड्याने देत नसत. त्यामुळे स्पर्धकांना नाइलाजाने रात्री बस मध्येच झोपावे लागत असे. पेट्रोल पंपावरचे मालक त्यांना बाथरूम सुद्धा वापरू देत न्हवते. या अमानुष वागणुकीमुळे जॅकी चा दबलेला राग पुन्हा बाहेर आला.

भेदभाव आणि हीन वागणुकीचा वीट आल्याने जॅकी बेसबॉल सोडण्याचा विचार करू लागला.

अशातच जॅकी ला एक आश्चर्यजनक वार्ता मिळाली.

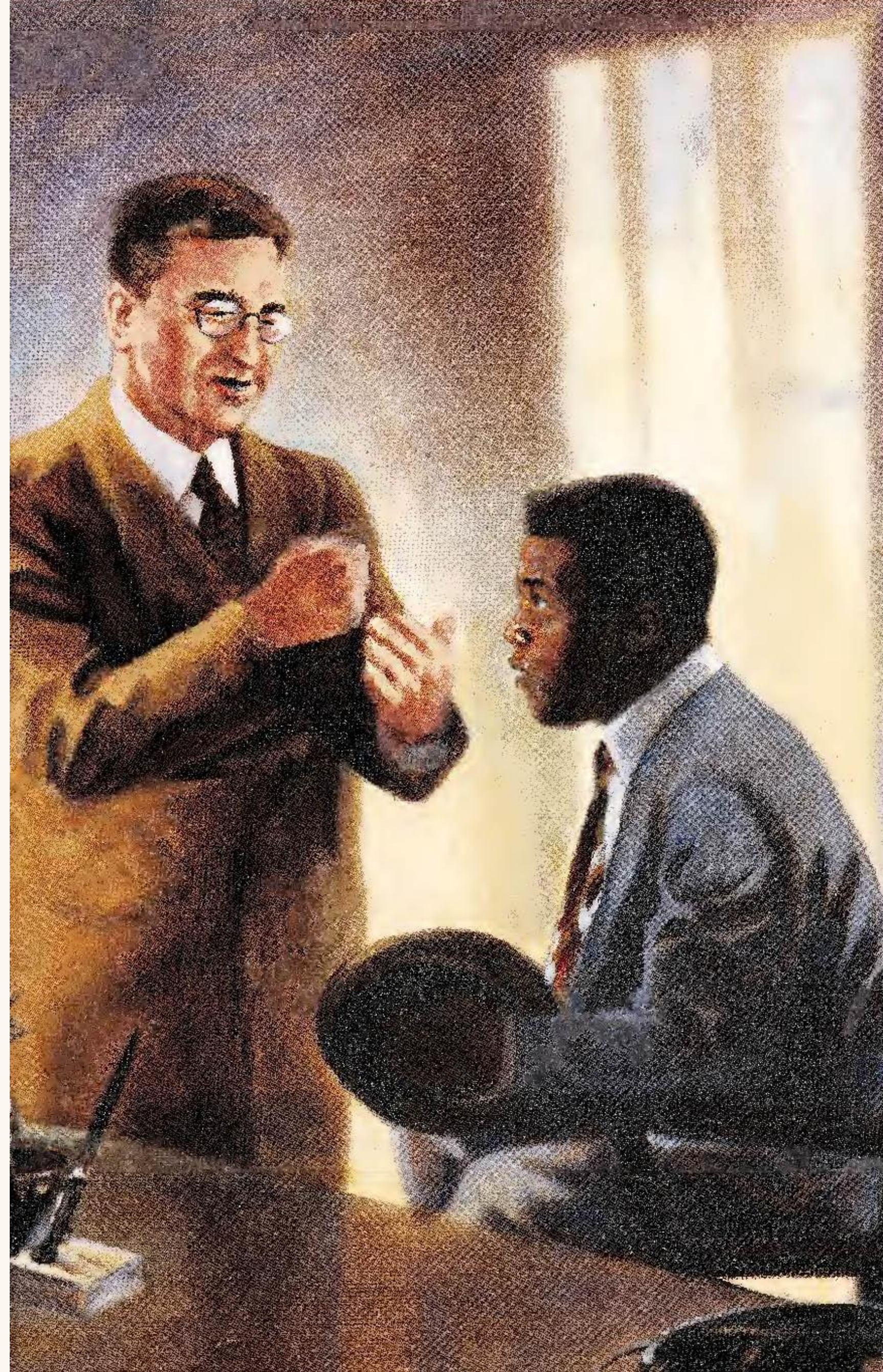
ऑगस्ट १९४५ मध्ये ब्रांच रिकी ने जॅकी ला भेटण्यासाठी बोलावले. रिकी हे न्यूयॉर्कच्या सुप्रसिद्ध टीम, ब्रुकलिन डॉजर्स चे अध्यक्ष होते.

सर्व मोठ्या नामांकित लीग च्या संघांप्रमाणेच डॉजर्स चे सर्व खेळाडू गोरे (श्वेत-वर्णीय) होते. मग रिकी यांना जॅकी ला का भेटायचे होते? अखेर दोघांची न्यूयॉर्क मध्ये एक गोपनीय मीटिंग झाली, ज्यामध्ये रिकी यांनी जॅकी समोर एक सुन्न करणारा प्रस्ताव मांडला. त्यांची इच्छा होती की जॅकी ने कॅनडा ची टीम मॉन्ट्रियल रॉयल्स कडून खेळावे. रॉयल्स ही डॉजर्स ची प्रशिक्षण टीम होती.

जॅकी जर व्यवस्थित खेळला तर त्यांना डॉजर्स टीम मधून खेळण्याची संधी दिली जाईल असे आश्वासन रिकी यांनी दिले.

जॅकी आश्चर्यचकित होऊन निःशब्द उभा राहिला.

तो खरंच मेजर लीग बेसबॉल टीम मधून खेळू शकेल यावर त्याचा विश्वास च बसत न्हवता.

ब्रांच रिकी ला जॅकी शी आणखीही काही बोलायचे होते.

त्यांनी सांगितले की, जॅकी जे काही बोलेल आणि करेल यावरून बाकी गौर-वर्णीय लोकांबद्दल ही तसेच मत बनवले जाईल. त्यामुळे जॅकी आपल्या रागावर किती नियंत्रण ठेऊ शकेल यावरच त्याचे यश अवलंबून राहील. काही लोक खरंच खूप क्रूर असतात. अशी माणसं मुद्दामून जॅकी ला चिडायला, आरडा-ओरड करून भांडायला प्रवृत्त करतील, पण रिकी ला असा खेळाडू हवा होता जो स्वतःवर नियंत्रण राखून उलट प्रतिक्रिया देणे टाळेल.

याची एक झलक म्हणून रिकी ने स्वतः एका गोऱ्या खेळाडूचे पात्र अंगीकारून गौर-वर्णीय लोकांचा द्वेष कसा केला जाईल हे दाखवायला सुरुवात केली. त्यांनी जॅकी ला त्याच्या वर्णावरून, खानदानावरून आणि परिवार यावरून खूप शिव्या दिल्या आणि अपमान केला.

ते सर्व ऐकणे सोपे न्हवते.

पण जॅकी ने मौन पाळले.

खुश होऊन रिकी ने जॅकी ला वाचन दिले की तो जे म्हणेल ते तेच करतील.

दुसरे जे काही करतील ते करोत. जॅकी ना चिडेल ना भांडण करेल.

दोघांनीही संमती दर्शवित हात मिळविला.

जॅकी आता रॉबिन्सन मॉन्ट्रियल कडे रवाना झाला.

जॅकी ला आपले नवे आयुष्य एकटे नाही सुरु करावे लागले.

१९४६ च्या फेब्रुवारी मध्ये जॅकी ने रेचल सोबत विवाह-गाठ बांधली.

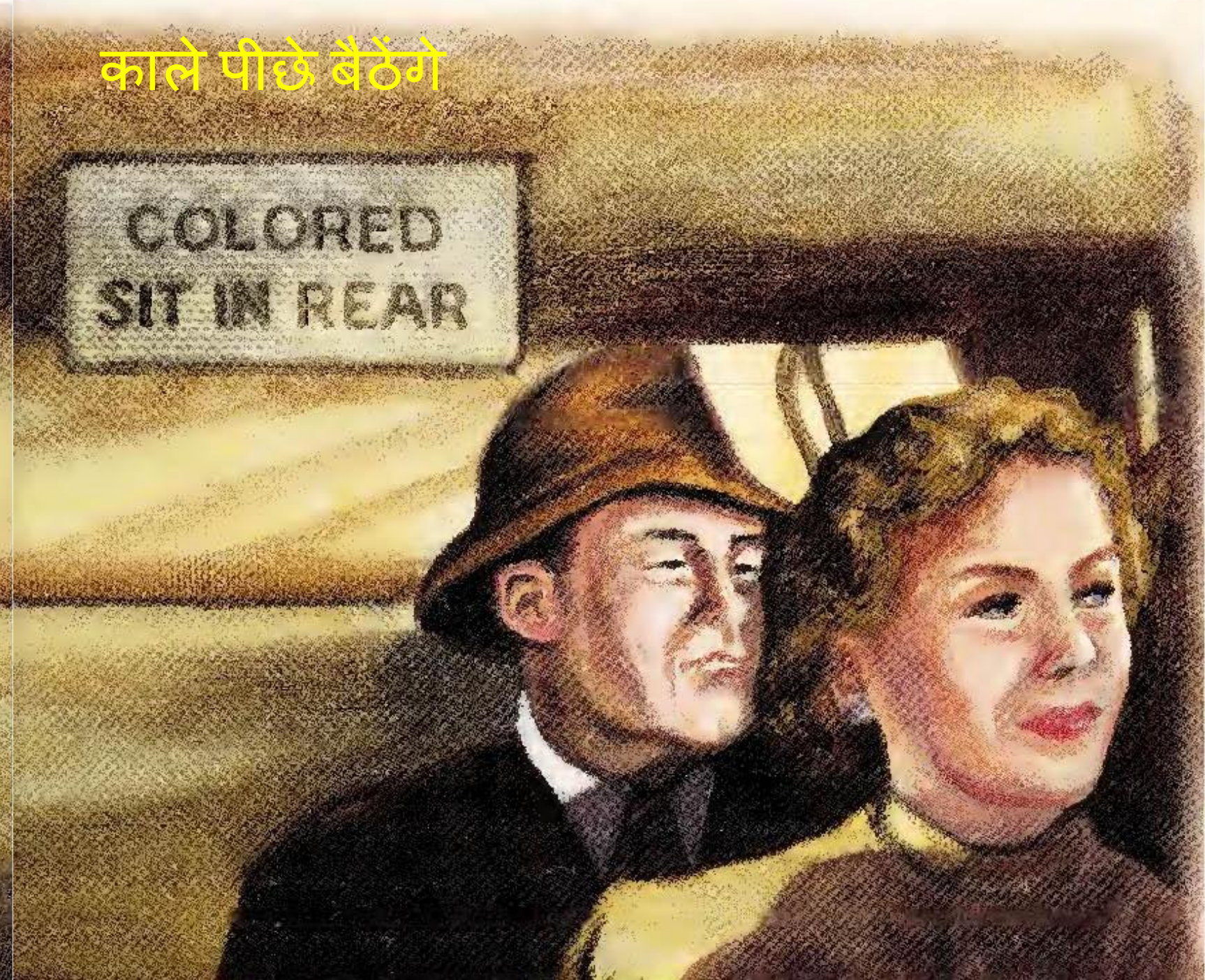
परंतु आपल्या रागावर नियंत्रण ठेवण्याची कठीण परीक्षा देण्याची वेळ लवकरच जॅकी वर आली. वसंत ऋतूमध्ये फ्लोरिडा मध्ये होणाऱ्या प्रशिक्षणासाठी जहाजाने प्रवास करू इच्छिणाऱ्या जॅकी आणि रेचल ला सीट नाकारली गेली.

त्यांची सीट गोऱ्यांना पाहिजे होती.

तेव्हा रॉबिन्सन दांपत्याची गौर-वर्णीय लोकांसाठी राखीव हॉटेल मध्ये देखील राहण्याची सोया झाली नाही.

प्रवास पूर्ण करण्यासाठी ते जेव्हा बस मध्ये चढले तेव्हा त्यांना थेट मागील सीट वर जाऊन बसण्यास सांगितले गेले. जॅकी ला आतून भयंकर चीड आली पण तत्क्षणी त्याला रिकी ला दिलेले वचन आठवले. आणि त्याने आपला राग गिळला.

त्याला जाणीव होती की ही केवळ सुरुवात आहे.

रॉयल प्रतिभा

डार्सी सिटी, न्यू जर्सी, १९४६

उद्घाटन दिन !

जॅकीच्या हृदयाचे ठोके वाढले होते. पोटात गोळा आला होता. रुज़वैल्ट स्टेडियम मध्ये जमलेले प्रेक्षक संपूर्ण जोशात होते.

सेकंड बेस वर एक निग्रो, गौर-वर्णीय खेळाडू काय करतो हे पाहण्यासाठी सर्व उत्सुक होते.

आणि जॅकी ने सर्वांना दाखवून दिले !

दुसऱ्या वेळेस फलंदाजी करत असताना त्याने चेंडू थेट डावीकडील फील्ड मध्ये पोहोचवला. त्याने तीन धावांचा स्कोर केला (दोन बेस रन आणि एक होम रन). खेळ संपेपर्यंत त्याने चार हिट आणि चार धावांचा स्कोर केला होता.

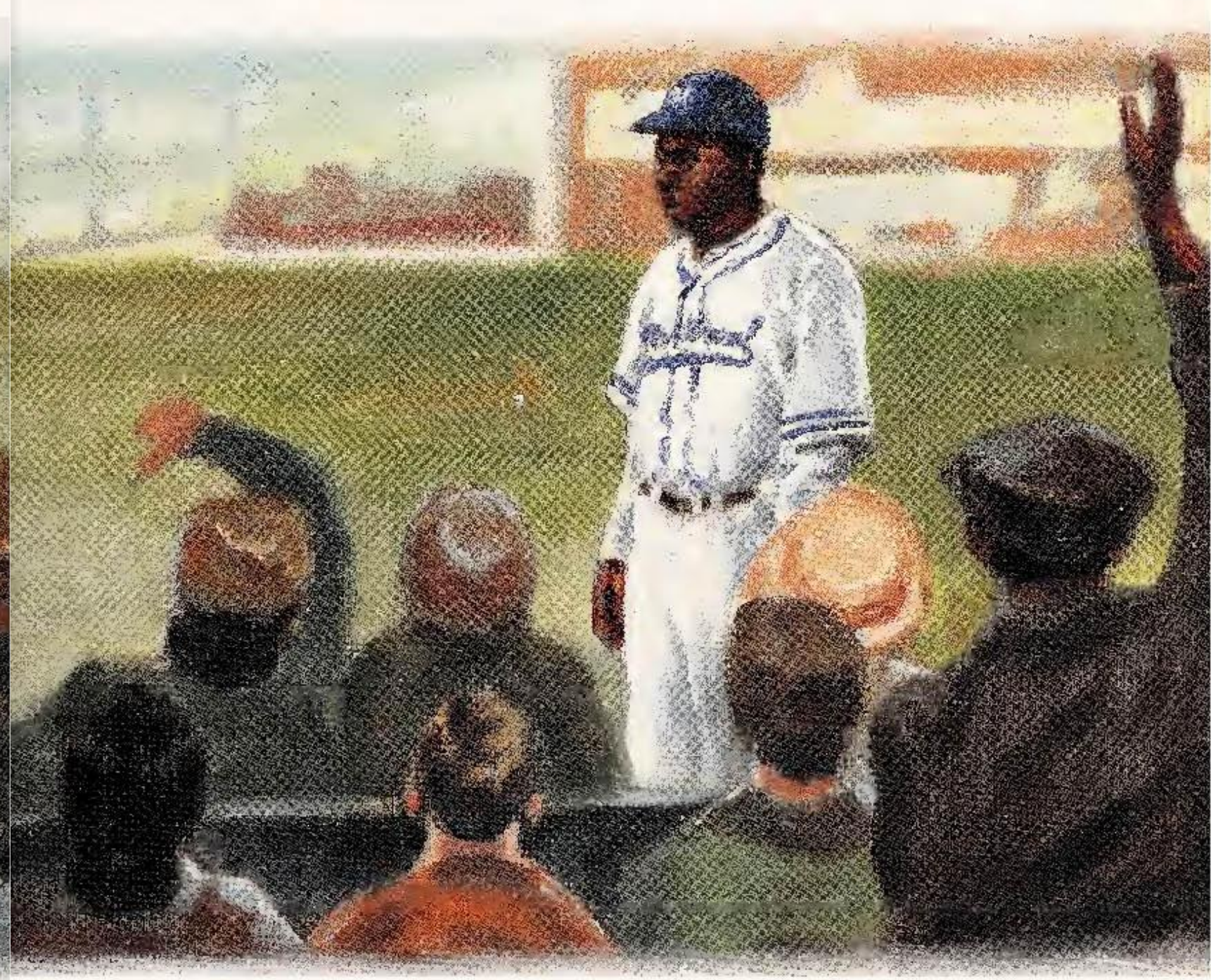
रॉयल्स ने जर्सी सिटी च्या टीम ला १४-१ च्या स्कोर ने हरवले.

जॅकीच्या दमदार खेळीमुळे मॉन्ट्रियाल च्या प्रशंसकांचा तो लाडका खेळाडू बनला.

कॅनडा मध्ये आता बहुतांशी लोकांना त्याच्या त्वचेचा रंग कोणता आहे याचा काहीही फरक पडत न्हवता. त्यांना जॅकीच्या खेळण्याची पध्दत आवडली. पण अमेरिकेमध्ये खेळणे इतके सोपे न्हवते.

शेकडो गौर-वर्णीय जॅकी ला प्रोत्साहित करत आणि बरेच गोरे प्रशंसक सुद्धा. पण त्यांत असेही काही गोरे प्रेक्षक होते जे अभद्र शिवीगाळ करत असत.

दुसऱ्या टीम मधील खेळाडू टोमणेबाजी करत. अनेकदा जॅकीवरच निशाणा साधून पिचर बॉल त्याच्यावर फेकायचे. जॅकी ला हे सर्व निमूटपणे सहन करावे लागायचे.

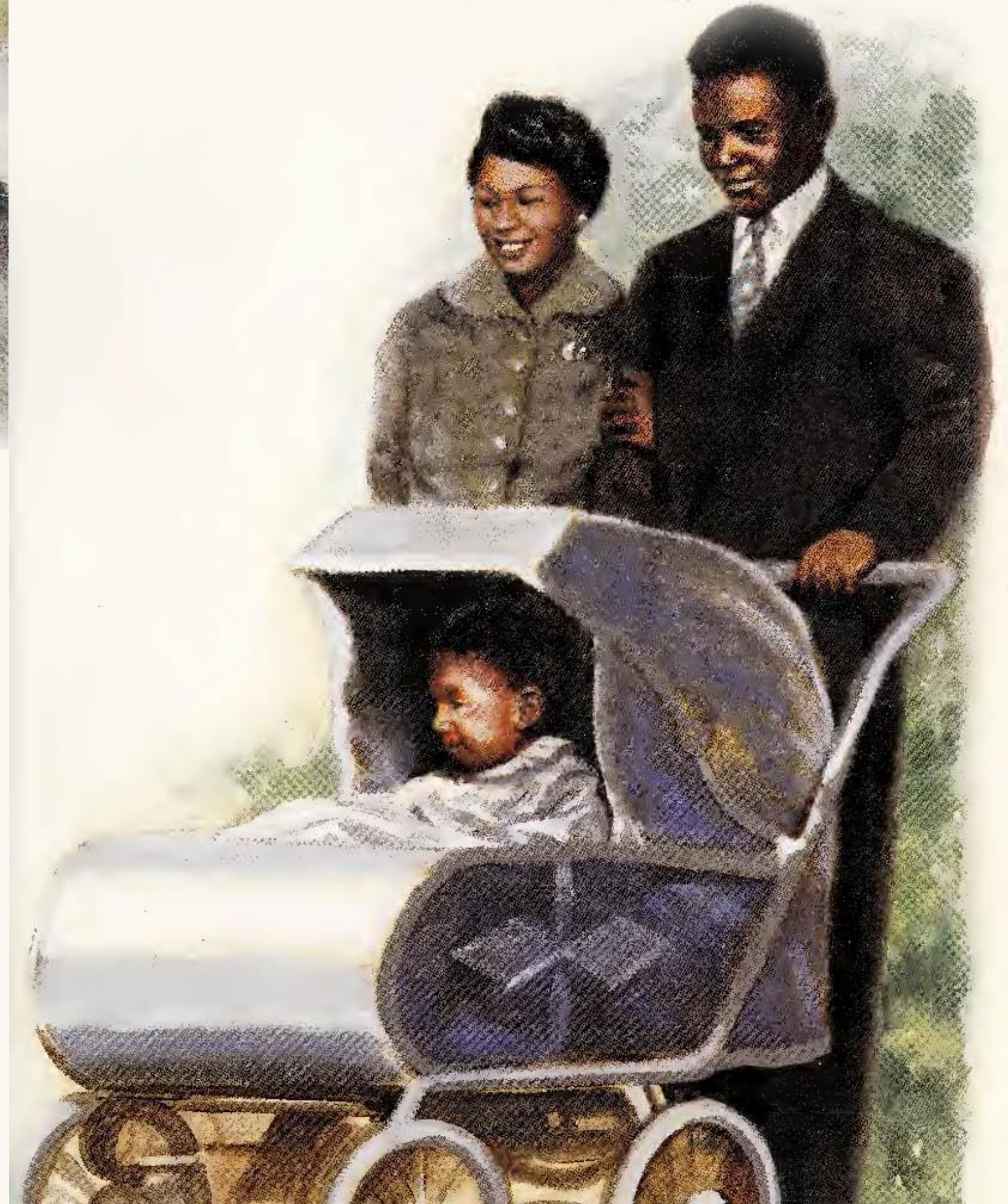

पहिला सिझन सोपा न्हवता. पण तो संपेपर्यंत जॅकी ने आपली छाप सर्वावर सोडली होती.

त्याने ६६ बॉल सरळ रेषेत मारले होते आणि त्याचा स्कोर ११३ होता. त्याने ४० वेळा बेस सर केला होता. तो त्या वर्षीचा सर्वोत्तम फलंदाज ठरला. रॉयल्स ने १९४६ मध्ये लिटिल वर्ल्ड-सिरीज़ जिंकली. आणि जॅकी ने एकदाही रागावरचे आपले नियंत्रण गमावले नाही.

जॅकी ला तो उत्तम खेळला याचा आनंद झाला.

नोव्हेंबर मध्ये त्याला आणखी एक आनंदाची बातमी मिळाली. रेचल ने त्यांच्या पहिल्या मुलाला जन्म दिला होता. जॅकी ला विश्वास होता की त्याचा मुलगा - जॅकी जूनियर याला सुद्धा तो मेजर-लीग खेळताना बघेल.

मेजर लीग

ब्रुकलिन, न्यूयॉर्क, ११ एप्रिल १९४७

जॅकी ने प्रेक्षकांचा जमाव पाहिला. त्याला विश्वास बसत न्हवता की खरंच तो ब्रुकलिन डॉजर्स च्या टीम कडून खेळत होता. त्याच्या जर्सीचा नंबर ४२ होता आणि तो पहिल्या बेस वर खेळत होता.

पूर्व-सिझन च्या या खेळात डॉजर्स, न्यूयॉर्क यॅंकीस् च्या विरुद्ध खेळत होते. जॅकी ने आपल्या हॅन्ड-ग्लोव्हज मध्ये आपली मुठ आवळली आणि बॅट घट्ट पकडून तो पुढे झुकला.

त्याच्याकडे येणाऱ्या बॉल साठी तो तयार होता.

जॅकी या खेळात कोणताही हिट तर नाही मारू शकला पण त्याने तीन रन पूर्ण केले.

खेळ जिंकणे तर सोपे होते पण आपल्या नव्या टीम चा विश्वास संपादन करणे नाही. पण काही खेळाडू त्याला अभद्र टोमणे मारत होते. तर बाकींनी आपले विचार खुले ठेवले.

एडी स्टॅकर आणि पी वी रिस यांनी जॅकी ला खूप मदत केली. त्यांनी जॅकी ला पहिल्या बेस वर आपल्या कौशल्यांचा कसा सुधार करावा याबद्दल मार्गदर्शन केले.

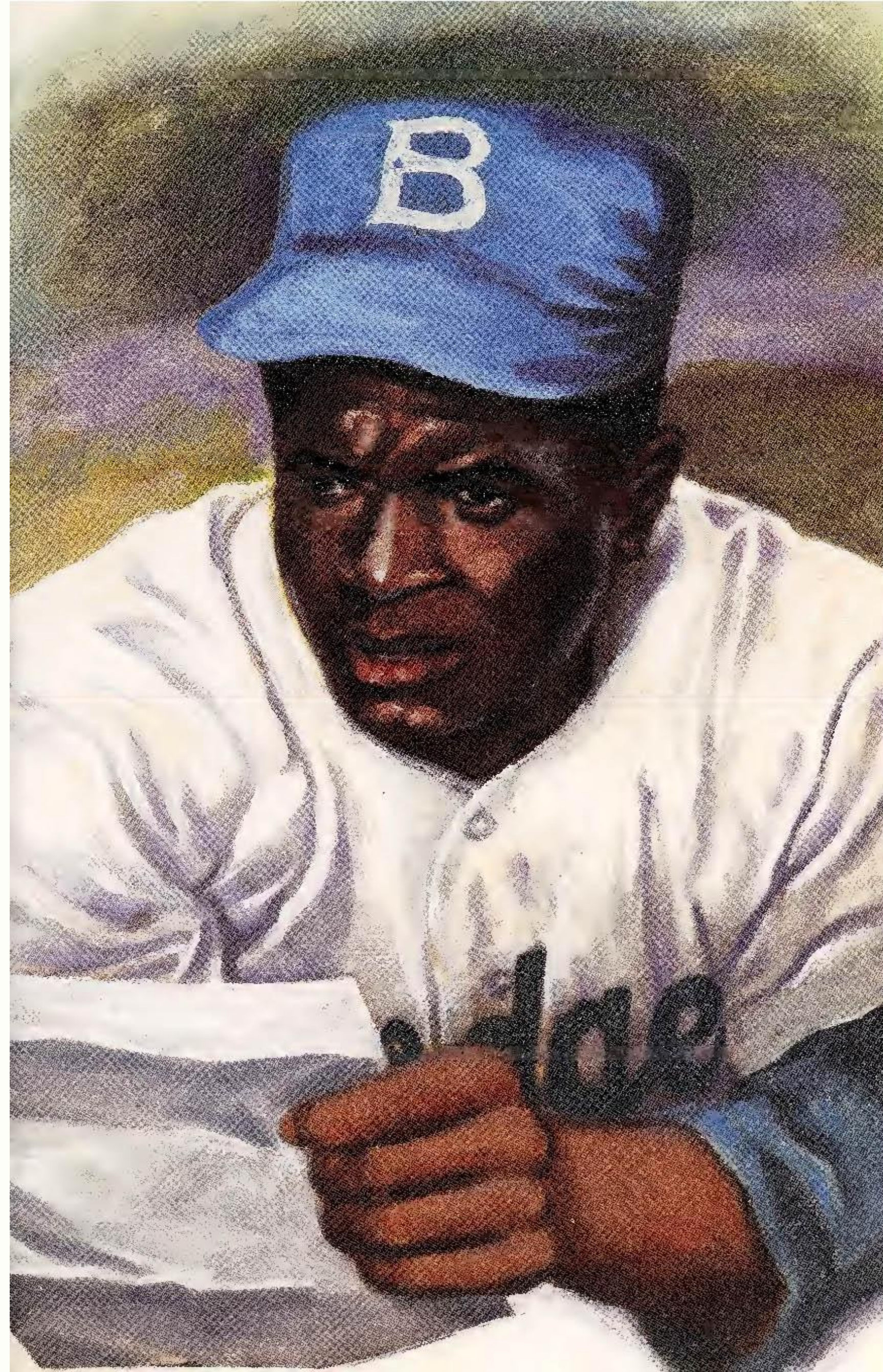
जॅकी ने प्रॅक्टिस दरम्यान बरेच श्रम घेतले. त्याला आपल्या नव्या टीम साठी उत्तम खेळून दाखवायचे होते.

सिझन १५ एप्रिल ला सुरु झाला.

त्यापूर्वी जॅकी ला घृणास्पद पत्रं मिळाली. पत्रांमध्ये हे म्हटले होते की जर तो खेळत राहिला तर त्याला त्याचा जीव गमवावा लागेल आणि त्याच्या परिवाराला सुद्धा त्रास दिला जाईल. खेळण्यासाठी मैदानात उतरल्या वर सुद्धा त्याला लोकांचा द्वेष सोसावा लागत होता.

त्याला आपल्या आई ने पेपर स्ट्रीट वर राहत असताना दिलेली शिकवण आठवली. लोकांना कोणताही बदल आत्मसात करायला वेळ लागतो. जॅकी ने रिकी ला दिलेले वचन आठवले.

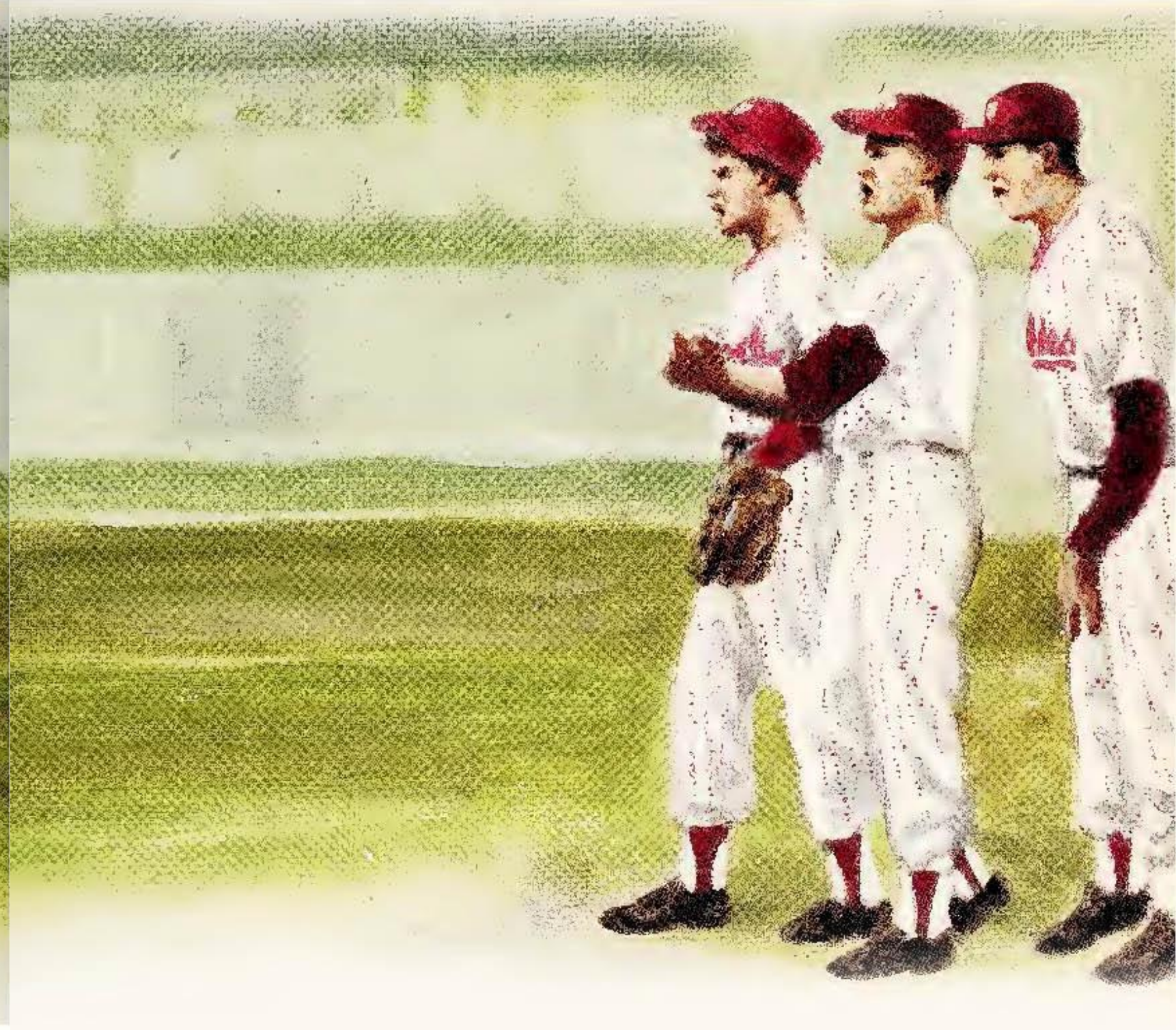
त्याने प्रत्युत्तर नाही दिले. भांडण केले नाही. आतून त्याला किती त्रास होत आहे याची जाणीव सुद्धा त्याने कुणाला होऊ दिली नाही.

२२ एप्रिल ला डॉजर्स ने फिलाडेल्फिया फिलीस् चा मुकाबला केला.

फिलिस् च्या खेळाडूंच्या शिव्या या आत्तापर्यंत ऐकलेल्यांपैकी सर्वाधिक घाणेरड्या पातळीच्या होत्या. जॅकी ला वाटले की आता त्याचा नक्कीच उद्रेक होईल. त्याच वेळेस जॅकी च्या टीम मधील एडी स्टॅंकी याने उत्तर दिले.

"अरे भेकाड कार्ट्यांनो", तो ओरडला.

"तुमच्या नादी लागणाऱ्यांच्या तोंडी लागा की!"

जॅकी ला जाणीव झाली की तो एकटा नाहीये. त्याने आपले दांत आवळले आणि तो खंबीरपणे उभा राहिला.

हळू-हळू त्याच्या नव्या टीम मधले साथीदार त्याला ओळखू लागले आणि मैत्री होऊ लागली. जसे-जसे जॅकी ला त्याच्या टीम सोबत वावरताना संकोच वाटणे बंद झाले तस-तसे त्याच्या खेळाने देखील जोर धरला.

त्याची बॅट बेस-हिट मारत राहिली. तो बेस वर बेस सर करत राहिला आणि होम प्लेट सुद्धा. चाहत्यांना त्याच्या धाडसाचे खूप कौतुक वाटायचे.

जॅकी चा सुरुवातीचा खेळ (रुकी सीझन) अतिशय अप्रतिम होता. नॅशनल लीग मध्ये तो बेस अग्रेसर करण्यात प्रथम स्थानी होता. त्याने १२५ धावा काढल्या.

स्पोर्टिंग न्यूज़ पत्रिकेमध्ये त्याला १९४७ चा 'रुकी ऑफ द ईयर' (वर्षातील सर्वोत्कृष्ट नवा खेळाडू) म्हणून घोषित करण्यात आले. "काळ्या रंगाचे निग्रो खेळाडू मेजर लीग बेसबॉल खेळण्यास लायक नाहीत" असे बोलणाऱ्यांची तोंडे आता बंद झाली होती.

दुसऱ्या वर्षी ऑगस्ट मध्ये जॅकी चे अखेरीस आपले रागावरील नियंत्रण सुटले. कारण यावेळेस गोष्ट शिवीगाळ आणि मान-अपमानाची न्हवती. अम्पायर ने डॉजर्स च्या एका खेळाडू ला किरकोळ कारणावरून खेळातून बाद घोषित केले होते. याचा जॅकी ला प्रचंड राग आला. त्याचा राग अनावर झाला आणि तो मोठ्याने रागावत डगआउट (जिथे टीम मधले बाकी खेळाडू आणि कोच इत्यादी बसतात) जवळून गेला. अम्पायर ने जॅकी ला सुद्धा खेळातून बाहेर होण्याचा दंड दिला.

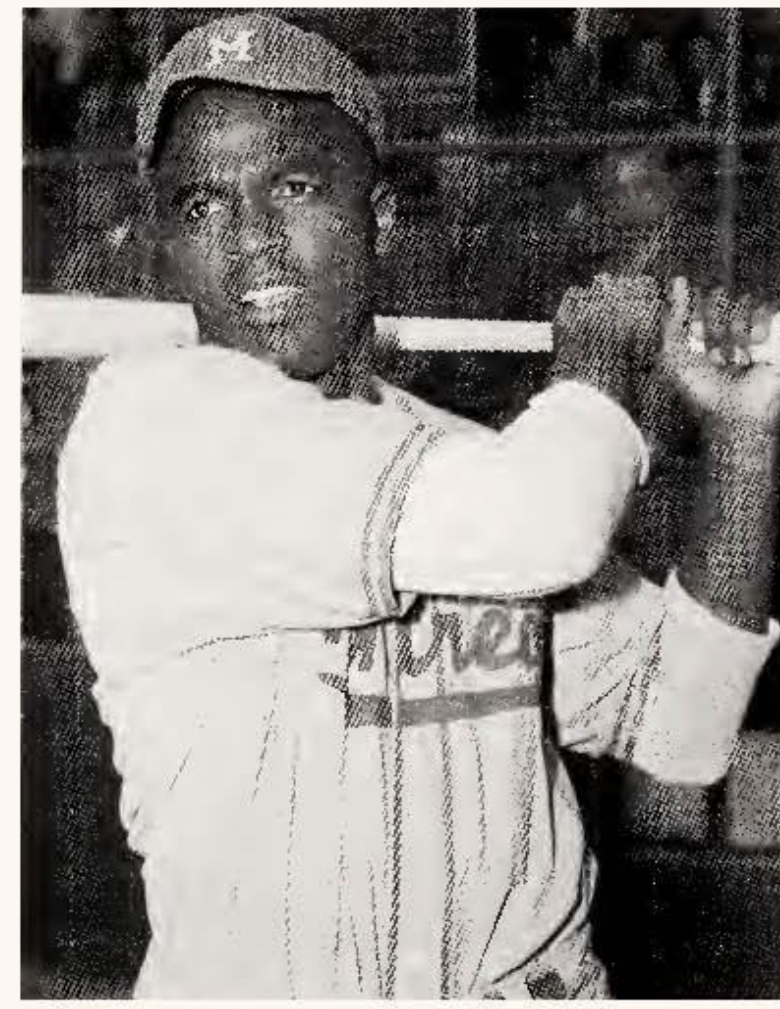
पण जॅकी ला या गोष्टीची जाणीव होती की अम्पायर ने हे वर्ण भेदामुळे केलेले नाही. अम्पायर च्या आदेशाचा अनादर करून त्याच्यावर राग काढणे हे खेळाच्या नियमाविरुद्ध आहे.

जॅकी ऐवजी दुसरा कोणताही खेळाडू असता तरीही अम्पायर ने तेच केले असते. जॅकी ने आधी जो दुःस्वास झेलला होता, त्या तुलनेत त्याला या अम्पायर ची वागणूक योग्य च वाटली. किंबहुना हा अन्याय नसून, नियमांचे पालन करणे होते.

जॅकी ला जाणीव होती की बेसबॉल मध्ये त्याची कठीण परीक्षा अजूनही संपली न्हवती.

सर्व खेळाडूंसोबत एकसमान आणि न्याय-संगत व्यवहार करणे शिकायला अमेरिकेला अजून खूप मेहनत घ्यावी लागणार होती. पण जॅकी आणि ज्यांनी-ज्यांनी जॅकी ची मदत केली, त्यांच्यामुळे त्वचेच्या रंगापेक्षा आता खेळण्याच्या कौशल्यावर लोक अधिक भर देऊ लागले होते.

उपसंहार

जॅकी ब्रुकलिन डॉजर्स साठी दहा वर्षे खेळला, जास्त करून सेकंड बेस वर. इतर ही काही साहसी खेळाडूंनी विविध वंशातील खेळाडूंसोबत बेसबॉल लीग तर्फे खेळण्याची संधी उपलब्ध करण्यात यावी यासाठीच्या मोहिमेमध्ये समर्थन दर्शविले. यामध्ये लॅरी डोबी, रॉय कॅम्पनेला, सॅचल पेज या खेळाडूंचा समावेश होता. डॉजर खेळाडूंच्या रूपात १९४९ मध्ये नॅशनल लीग चा अनमोल खेळाडू म्हणून जॅक ची नोंद करण्यात आली. बेसबॉल मधून निवृत्त झाल्यावर जॅकी यांनी मानवीय अधिकार चळवळीत सक्रिय भूमिका निभावली. १९६२ मध्ये ते पहिले अफ्रीकन-अमेरिकन गृहस्थ ठरले, ज्यांना 'बेसबॉल हॉल ऑफ फेम' मध्ये स्थान मिळाले.

१९७२ ला वयाच्या ५३ व्या वर्षी जॅकी रॉबिन्सन यांचा दुर्दैवी मृत्यू झाला. कालांतराने १९७५ मध्ये फ्रँक रॉबिन्सन, या एका गौर-वर्णीय व्यक्तीला क्लीवलँड इन्डियन्स या एका मेजर-लीग टीम चे मॅनेजर बनण्याचा हक्क देण्यात आला. इतक्या वर्षांच्या अथक परिश्रमानंतर आज सुद्धा अमेरिकेमध्ये आयुष्याच्या विभिन्न टप्प्यातील लोक क्रीडा क्षेत्रामधील सर्व खेळाडूंसोबत सम-भाव प्रस्थापित करण्यासाठी झुंज देत आहेत.

उल्लेखनीय घटनाक्रम :

- 1919** - 31 जानेवारी मध्ये कायरो, जॉर्जिया मध्ये जॅक रुजवेल्ट रॉबिन्सन यांचा जन्म
- 1920** - जॅकी आपल्या कुटुंबासोबत पॅसाडीना, कॅलिफोर्निया मध्ये आले
- 1937** - पॅसाडीना जूनियर कॉलेज मध्ये प्रवेश घेतला
- 1939** – लॉस एंजलीस च्या कॅलिफोर्निया विश्वविद्यालयात प्रवेश
- 1942** - लष्करात भर्ती; 1944 पर्यंत सेने मध्ये सेवा दिली
- 1945** - कॅनसास सिटी मोनार्कस् साठी खेळले ; ब्रांच रिकी शी भेट; मॉन्ट्रियाल रॉयल्स् शी जोडले गेले
- 1946** - रेचल आइसम सोबत विवाह; मॉन्ट्रियाल रॉयल्स् कडून खेळले; तीन पैकी पहिले अपत्य - मुलगा जॅकी जूनियर याचा जन्म
- 1947** - ब्रुकलिन डॉजर्स कडून, 1884 नंतर मेजर लीग साठी खेळणारे पहिले गौर-वर्णीय खेळाडू बनले
- 1949** - त्यांना मेजर-लीग चा अनमोल खेळाडू म्हणून घोषित करण्यात आले
- 1957** - बेसबॉल मधून सेवा-निवृत्त
- 1962** - बेसबॉल च्या हॉल ऑफ फेम मध्ये सहभागी
- 1972** - डॉजर्स ने त्यांच्या जर्सी नं. 42 ला कायमस्वरूपी सेवानिवृत्त घोषित केले, अन्य कोणताही खेळाडू भविष्यात या नंबर ची जर्सी वापरू शकणार नाही; 24 ऑक्टोबर स्टैमफर्ड, कॅनेटिकट मध्ये रॉबिन्सन यांचा मृत्यु
- 1984** - राष्ट्रपती रॉनल्ड रीगन यांनी जॅक ना 'प्रेसिडेंट्शियल मेडल ऑफ फ्रीडम' ने पुरस्कृत केले, जो सैन्येतर उल्लेखनीय कामगिरीबद्दल दिला जाणारा अमेरिकेतील सर्वोच्च सन्मान पुरस्कार आहे
- 1997** - सर्व मेजर-लीग बेसबॉल टीम्स ने जर्सी नंबर 42 ला सेवा-निवृत्त घोषित केले

जॅकी रॉबिन्सन पापणी लवेपर्यंत बेस सर करत होते. 1940 च्या दशकापर्यंत मेजर लीग बेसबॉल फक्त गोऱ्यांचा खेळ होता आणि जॅकी आफ्रिकन-अमेरिकन होते. त्यावेळी त्यांना आयुष्यातील सर्वात मोठी संधी देण्यात आली. ही या व्यक्तीची यशोगाथा आहे ज्याने वर्णभेद सोसण्याचे धाडस केले आणि मेजर-लीग बेसबॉल मधील प्रथम आफ्रिकन-अमेरिकन खेळाडू बनले.